

Nuuk 19. November 2018

UKA2018/167

Jens Napâtôk, Partii Naleraq

Ullormik pinngortitamut qujamasuffimmik atulersitsinissaq pillugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)

Siullermeerineq

Inatsisartuni ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit ullormik pinngortitamut qujamasuffimmik atulersitsinissaq pillugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqarninnut Partii Naleqqamiit qujaffigaatsigit.

Siunnersuuteqartoq inuiaqatigiit ineriartornitta ilaattut immikkuullarissuteqarnitta erseriartuinnarnerani soqutiginaateqarluinnartumik siunnersuuteqarpoq.

Kalaallit qangaanerusoq ukiornissamut peqqumaasiortarsimapput, tassalu pilisarsimapput ullut piniagasat ajornarsineruffissai aammalu timip pisiariaqartitai ukiup ingerlanerani piginissaat qulakkeerniarlugu peqqumaasiortarsimallutik/pilisarsimallutik.

Peqqumaasiornertik isummannaarluaraangamikkut aamma ataatsimut ukiiffissaminnut pinngikkaluarlutik katerisimaartarsimapput aasaq qaangiutilersoq qujamasuffigalugu ukiumut peqqumaatissat naammalernerit nereqatigiinnikkut aliikkusersoqatigiinnikkut atatsimoorfigisarsimasaminnik.

Maannakut ukiornissannut pilisarnerit suli atuuttarput, kisiannili ataatsimut nunaqqatigiaattut ullorsioartarnerput atussaarsimallutigu.

Inuiaqatigiit kalaallit maannakkut nunarsuarmioqataanerput annertusiartornera ilutigalugu ileqqut ullorsiorfiit assigiinngitsut inuusaatitsinnut ilaatilluinnalersimavagut ileqquliussatut aammalu ilaarsilluta ileqqugilersimasagut.

Ileqquliussagut amerlasuut ullorsioartarfiit uppernermut tunngasuupput aammalu nunat naasorissaasuusut ileqqorisaat ilanngullugit inuiaqatigiinni atortorujussuullugit.

Juullerartortarnera taamatullu juulli pingaartorsiutigisartagatta ilagilluinnalersimavaat kalaallit taamatullu ukiumut nutaamut isertarnermut, kingornalu kunngit pingasuni juulli naasarlutigu. Anersaakkut ilaqutariittut ullut pingaartut atortarpagut, taamatullu aamma pinse påskilu.

1983-imiit nunatsinni inuiattut ullorsioartarnerput ingerlatilersimavarput ileqquulersimasoq aamma inerisaaffigeqqittuartaqarluinnagarput. Taamatullu erfalersorput 1985-imiit atuligarput pingaartillugu ullorsioarnitsinni qullartarlutigu.

Taamatut aamma mortens aften amerlasuut ileqquliussimavaat ilaqutariit nereqatigiillutik unnussiuuaqatigiinnerannik, tamassumalu aamma oqaluttuassartaa soqutiginaateqartoq Romami pisup qangarsuaq Qallunaat nunaanni 1600-kunni ileqqulersimasup novemberip aqqarnani aamma nunatsinni ileqqulersimasorpassuit ilagaat.

Taamatullu aamma ileqqulersimasut ilagaat halloween oktoberip naanerani amerikarmiut irlandimiunik ileqqulersuusiarisimasaat ileqqorilersimavarput aamma nunatsinni annertusiartuinnartumik, isumaata toqqammavia upperisapalaanut tunngasortai annaqquassaanut, saanikuliat, aliortukkat tassalu ukiup ingerlanerani toqusimasut ullorooq taanna makinnissaminnut ajornanninnerutittarmassuk nunami uterlutik akiniaajartortarmata ulloq taanna. Ileqqoq taamaattoq meeqqat atisalersorlutik ileqqut taakku aallaavigalugit eqqarsaatigeqqissanngikkaluarlugu illumit illumut mitaartarput.

Kalaallit aammattaq allaniit aallaassutigisatta ilagaat meerannguanik qiteqquttoortarnerput, tamannalu ataatsimuualarluni inuissiorlutut ittumik qaaqqusilluni ullorsiorneq ingerlanneqartarluni.

Siunnersuuteqartoq ullormi qujanarfissamik siunnersuuteqarnera toqqaannartumik assigusumik nunatsinni ullorsiorfigalugu nalinginnaasumik atuiffiusanngilarput ulloqartitsilluta.

Nunat allat qujanarfeqartut ulloqartitsisartut qiviassagutsigit amerikarmiut pingaartitsillutik ullorsiornerat assersuutissaqqigunavippoq.

Amerikarmiut qujamasunnermi ullorsiorarput ukioq tamaasa novemberi qaammat sisamanngornerit sisamaanni, tassalu novemberip naajartulernerani ullorlu qujanarfittut taasarlugu Thanksgiving imaluunniit aamma taaguuteqartarluni Turkey, tassalu kalkun, ullorsiornermi nerisannaarineqartartoq.

Thanksgiving ulluuvoq pingaartinneqarluni nalliuttorsiorfigisartooq ilaqutariit nerissasioqatigiillutik qujanarlutillu ulloq pingaartorsiorfigalugu atortagaat.

Ulloq pingaartinneqarluninarluni ullorsiorfiusarpoq pisiniarfiit, neriniartarfiit suliffeqarfiillu matoqqasarput, allaat ulloq taanna ima pingaartinneqartartigaaq illoqarfissuit angisuut singinnisaannartut ulapaarfiusuaannartut illoqarfiat soorlu New York allaalluinnartarpoq ulapaarfiugani biilit angalaaartut ikittuinnannortarlutik, inuit ulloq pingaartillugu ullorsiorfigalugu atortarmassuk.

Amerikarmiut sorsunnerminni nakkaannerpaaffimminni ilungersornerpaaffimminilu pisariaqartilersimavaat ataatsimoorfeqarnissartik taamaasillutillu ilaatigut tamanna toqqammavigalugu 3. oktober 1863-imi præsident Abraham Lincoln-imit pisortatigoortumik ullorilernerana nalunaarutigisimavaa.

Amerikarmiut guutimut uppenertik ataatsimoorfigalugu narsaatit narrussuunerat aammalu silaannaap pitsaasunissaa pillugu ulloq qujanarfittut atulersimavaat.

partii naleraq

Taamaasilluni maannakut amerikarmiut ulloq pingaartillugu kikkut tamarmik qanorluunniit upperisaqaralarunik ulloq pingaartilluinnarlugu qujaniarfittut ullorsiorfigisarpaat ataatsimoorfigalugu.

Siunnersuuteqartup Mimi Karlsen Kalaallit Nunatsinni uagut aallaviulluta aammalu nammineq pingaartitatsinnik, naleqartitatsinnik ulloqalernissarput pingaartillugu ataatsimoorfissatsinnik taamatullu naleqartitatsinnik malunnartitsiffik pingaartorsiorfissamik siunnersuuteqarpoq.

Taannalu pingortitamut pissarsianut qujanarfik-tut taallugu siunnersuutimini toqqammavilersorpaa.

Taamatut kalaallit ataatsimoorfissatsinnik pingaartitsilluinnarluta ullorsiorfeqalersinnaanitsinnik Naalakkersuisut periarfissarsuunngilluinnarlutik aammalu soqutaanngilluinnartutut isigalugu itigartitsinissamik innersuussaqaernerat eqqarsariannanngitsuunngilaq.

Partii Naleqqamiit isumaqarpugut inuiaat kalaallit kinaassuserput aammalu nunap inui aallaavigalugit inissikkiartuinnarnissarput suliassat pingaaruteqarluinnartut ilagigaat.

Inuiattut ullorsiorarlarsimavugut aammalu nammineq erfalasoqalersimavugut, Kalaallit immikkuullarissuunerput nunap inui aallaavigalugit sulinitanni ilaalluinnarpaat ataatsimoorfeqarfitta amerlanerunissaat.

Partii Naleqqaminngaaniit isumaqarpugut taamatut pinngortitamut pissarsianut oktoberimi ullormik qujaniarfeqalernissarput periarfissatsialaat ilagilluinnaraat ullormik ukialeriarlorneranni inuiaat kalaallit ataatsimoorfeqarluta sulinnigfeqarluta pinngortitap tunniusnaanut qujaniarfeqarnissatsinnut.

Taamaammat nangaanngivilluta uagut Partii Naleqqaminngaaniit tamatut ulloqalernissamik siunnersuut tamakkiisumik tapersorsatigu oqaatigissavarput aammalu ataatsimiititaliami susasaqartumi nalilersorluarneqarluni suliarineqarnissaa innersuussutigalutigu.